עין משפט נר מצוה

כא א מיי׳ פ״י מהל׳ נזירות הל״י:
כב ב מיי׳ שם הלכה יא:
כג ג מיי׳ שם הל״ה:
כד ד מיי׳ שם הל״ח:

(א) ואי ודאי נזיר הוא עולה הראשונה חובה וזו נדבה ואם טמא ומוחלט הוא עולה הראשונה נדבה וזו חובה וזה שאר קרבנו א טמא ספק ומוחלט ודאי אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ששים ושבעה ימים ב מוחלט ספק וטמא ודאי אוכל בקדשים לאחר שלשים ושבעה ימים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר שבעים וארבעה ימים ג טמא ודאי ומוחלט ודאי אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבעים וארבעה ימים ה שאלו תלמידיו את ר׳ שמעון בן יוחי נזיר טהור ומצורע מהו שיגלח תגלחת אחת ועולה לו לכאן ולכאן אמר להן י אינו מגלח אמרו לו למה אמר להן אילו זה לגדל וזה לגדל וזה להעביר וזה להעביר יפה אתם אומרים עכשיו נזיר להעביר ומצורע לגדל ולא תעלה לו לימי חלוטו ותעלה לו לימי ספרו ואמר להן אילו זה לפני זריקת דמים וזה לפני זריקת דמים יפה אתם אומרים אלא (ב) מצורע לפני זריקת דמים ונזיר לאחר זריקת דמים ולא תעלה לו לימי צרעתו ונזירותו ותעלה לו לימי צרעתו וטומאתו אמר להן אילו זה לפני ביאת מים וזה לפני ביאת מים יפה אתם אומרים אלא טמא לאחר ביאת מים מצורע לפני ביאת מים אמרו לו יפה אמרת שלא תעלה לו לימי ספרו ולנזירותו ותעלה לו לימי חלוטו וטומאתו דזה לגדל וזה לגדל הוא אמר להן (ג) נזיר טהור והוא מצורע זה לגדל וזה להעביר ואם נזיר טמא והוא מצורע זה לפני ביאת מים וזה לאחר ביאת מים

תני

נזיר טהור ומצורע מהו שיגלח תגלחת אחת ועולה לו לכאן ולכאן **אמר** להן נזיר להעביר ומצורע לגדל. כלומר נזיר להעביר שער מגל וכל שאינו צריך עוד לשער שיגלחנו לשום מצוה אבל תגלחת ראשונה של מצורע לגדל שער ולגלחו שנית לפני יום הבאת קרבנות והואיל וחלוקות זו מזו לא יפטרו זו את זו: ולא תעלה לו בימי ספרו בתמיה כלומר תגלחת שניה של מצורע שגם היא להעביר מדוע לא תעלה לו לתגלחת נזירות טהרה אמר להן זה לפני זריקת דמים תגלחת דמצורע דכתיב וביום השביעי יגלח ורחץ במים וטהר וביום השמיני יקח שני כבשים בני שנה[1]: וזו. תגלחת נזיר לאחר זריקת דמים דכתיב וגלח הנזיר פתח אהל מועד ולקח[2] שער ראש נזרו ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים: **ותעלה** לימי [צרעתו] וטומאתו לתגלחת נזיר טמא **אמר** להן טמא לאחר ביאת מים. כדכתיב וגילח ראשו ביום טהרתו ביום ד)השמיני[3] יגלחנו ביום טהרתו משמע לאחר טהרתו והכי דריש ליה בספרי ומצורע לפני ביאת מים דכתיב וביום השביעי יגלח כל שערו ורחץ את (כל) בשרו במים וטהר: אמרו לו יפה אמרת. כמו לשון אחר הוא בכמה ספרים ולאי[4] גרסינן בעי רב דימי: וזה לפני ביאת מים. מצורע: וזה לאחר ביאת מים. תגלחת נזיר טמא כדפרישית: ה) זה לפני זריקת דמים. תגלחת[5] נזיר טהור: ו)**הני** ד׳ תגלחיות משום מצוה. כלומר כולהון משום מצוה וצריך תער אף לשלישית ואפי׳ טמא ודאי ומוחלט ודאי שטעון ארבע תגלחיות ותגלחת שלישית אינה אלא לנזיר טמא ולפי דעתי[6] לא מהדר אארבע תגלחיות דמתני׳ דאיירי בספק מוחלט וספק טמא שאין במשנתינו תגלחת שלא תוכל להסתפק או במוחלט או בנזיר טהור ודאי[7] מצורע ונזיר טהור נפקא לן מקראי כפ׳ שלשה מינין (לעיל דף מא.) דבתער ונזיר[8] טמא נמי גמרינן לה מנזיר טהור וסוגיא[9] דהש״ס הוא דסלקא הכי ולרמי בר חמא מיבעיא ליה ובקולר היה יכול לומר תגלחת נזיר טמא צריכה תער או אינה צריכה תער אלא דנקט הני תגלחיות משום דאיירינהו בהו בסוגיין במוחלט ודאי וטמא ודאי דמגלח ארבע תגלחיות: אי אמרת משום איעבורי שער אפי׳ סכייה נשא. וצריך לומר דגילח מקצת השער במספרים או בתער שאם סך נשא בכל ראשו תו לא הדר כדאמרי׳ בפ׳ החובל (ב״ק דף פו.) ולא מצי למיעבד תגלחת של טהרה וה״ה דמצי למיבעי אי מגלחו במספרים:

תא

ואם ודאי נזיר היה. מתחילה ולא מוחלט ולא טמא הרי עולה ראשונה חובה וזו נדבה וכן כולן חוץ מן הראשונה: **ואלו הן שאר קרבנותיו.** שעדיין לא הביא: **ואם טמא ספק ומוחלט ודאי.** (ד) ביום ראשון של נזירותו אוכל בקדשים לאחר ח׳ ימים שהיא תגלחת שניה של ימי ספרו שנתחילת יום ראשון של ימי נזירותו שהיא תחילה לימי חלוטו יהא מגלח תגלחת חלוטו ולסוף ז׳ תגלחת השנית של ימי ספרו כדכתיב ב) וביום השביעי יגלח וגו׳ ולמחר שהוא יום ח׳ יביא קרבנו כדכתיב ביום ח׳ וגו׳ ג)ואוכל בקדשים א) כשהביא כפרתו כדתנן שתגלחת הנגע דוחה לתגלחת הנזיר בזמן שהוא ודאי וכיון שהביא קרבן צרעתו אוכל בקדשים אבל לשתות יין וליטמא למתים אינו יכול עד לאחר ס״ז ימים שאם בא לו לגלח נזירות טהרה לאחר שעשה שלשים אחר ז׳ ימי ספרו יש לו לומר שמא מוחלט וטמא היה ותגלחת ראשונה עלתה לו לימי ספרו וזו של עכשיו לימי טומאתו ועדיין צריך למנות לו שלשים יום לנזירות טהרתו שהן בכלל ס״ז ימים ואח״כ מותר לשתות ביין: הכי גרסינן **מוחלט ספק וטמא ודאי אוכל בקדשים לאחר ל״ז ושותה ביין ומיטמא למתים לאחר ע״ד.** דכיון שהוא טמא ודאי מגלח לסוף שבעה ומתחיל ומונה ב) שלשים ומגלח נזירות טהרה וכשבא לו לשתות ביין אומרים ג) שמא מוחלט וטמא הייה ושתי תגלחיות הללו הן הן של ימי חלוטו ושל ימי ספרו ועדיין לא אתה מותר אלא באכילת קדשים דהיינו לאחר ל״ז וחוזר ומונה שבעה לתגלחת טומאה ואח״כ שלשים לנזירות טהרה ונמצא שותה ביין ומיטמא למתים לאחר ע״ד יום: **טמא ודאי ומוחלט ודאי.** מגלח לתגלחת ראשונה של צרעת עכשיו ומכאן עד ז׳ ימים לתגלחת שניה כדתנן שתגלחת הנגע דוחה לתגלחת הנזיר בזמן שהוא ודאי ואוכל (ה) ביום ח׳ שמביא ד)קרבנות בקדש וחוזר ומונה שבעה ומגלח נזיר טומאה וחוזר ומונה שלשים ומגלח נזירות טהרה נמצא שותה ביין ומיטמא למתים לאחר ארבעים וארבעה ימים: **שאלו תלמידיו את ר׳ שמעון בן יוחי מפני מה נזיר טהור אינו כמצורע.** כלומר נזיר והוא מצורע ובא לו לגלח תגלחת צרעתו ה)ביום שנשלמה צרעתו וביום שנשלמו ימי נזירותו מה טעם אינה עולה לו תגלחת זו לכאן ולכאן: **אמר להן.** אם אלו שתי תגלחיות שוות שיהו זו לגדל וזו לגדל או שתיהן להעביר יפה אתם אומרים עכשיו הילך [אתם] אומרים שיהו עולין לו לכאן ולכאן שתגלחת נזיר הוא להעביר ותגלחת מצורע לגדל שמכאן ועד ז׳ ימים צריך לגלח תגלחת שניה: **אמרו לו ולא תעלה לו לימי חלוטו.** בשביל שהוא להעביר ושל מצורע לגדל: **אלא תעלה לו לימי ספרו.** שמתיהן להעביר שמכאן ואילך אינן צריכין לגדל שער (ו) וכבר גדל לו כדי לכוף ראשו לעיקרו: **עכשיו מצורע מגלח לפני זריקת דמים.** שהרי ביום השביעי מגלח וביום השמיני מביא קרבנותיו: **ונזיר מגלח לאחר זריקת דמים.** כדכתיב [במדבר ו] ואת האיל יעשה זבח שלמים לה׳ והדר כתיב וגלח הנזיר כו׳ הילך אתם אומרים שיהא עולה לו תגלחת א׳ לכאן ולכאן: **א״ל לא תעלה לימי ספרו ונזרו.** בשביל שזה לפני זריקת דמים וזה לאחר זריקת דמים אלא תעלה לו לימי צרעתו של ימי ספרו וטומאתו דנזיר שנטמא במת ונצטרע שתהא תגלחתו עולה לכאן ולכאן דזה וזה מגלח לפני זריקת דמים ששניהן מגלחין כו׳ ו) ומביאין קרבן כמ׳ שלהן: **אמר להן אילו שניהן מגלחין לפני ביאת מים יפה אתם אומרים.** אבל טמא מגלח לאחר ביאת מים כדכתיב [שם] וגלח ראשו ביום טהרתו משמע לאחר טהרה דמגלח לאחר ביאת מים ז): הכי גרסי׳ **אמרו לו יפה אמרת שלא תעלה לו** (ז) ח)**ימי ספרו לימי נזירותו ותעלה לו לימי חלוטו ולימי טומאתו שזה לגדל וזה לגדל.** אמרו לו תקן הדבר שלא תעלה לו תגלחת לימי ספרו בימי נזיר טהרתו שמצורע בימי ספרו מגלח לפני זריקת דמים ביום השביעי ונזיר מגלח ביום הבאת קרבנותיו לאחר זריקת דמים אבל תעלה לו תגלחת אחת לימי טומאתו ולימי חלוטו שזה וזה מגלחין לגדל שיער אחר מצורע בימי חלוטו מגלח כדי לגדל שיער ט) אחר ונזיר טמא מגלח כדי לגדל שיער אחר שיהא מגלח לנזירות טהרתו: **אמר להן.** לכך אין עולה לו תגלחת אחת מכולן לב׳ תגלחיות שאם נזיר טהור הוא והוא מצורע י) בימי חלוטו (ח) מגלח כדי לגדל ונזיר להעביר ואם נזיר טמא הוא והוא מצורע אע״פ ששניהן לגדל עדיין אין עולה להן תגלחת אחת לכאן ולכאן שמצורע מגלח לפני ביאת מים כ) וכן נזיר טהור ומצורע בימי ספרו אע״פ ששניהם להעביר הואיל ומצורע בימי ספרו מגלח לפני זריקת דמים ונזיר טהור לאחר זריקת דמים כמו שמפורש למעלה [ולכך] אין מגלחת אחת עולה לשתיהן:

תני

פי׳ הרא״ש

ספק טמא ומוחלט ודאי. אוכל בקדשים לאחר ח׳ ימים כי יום [ראשון] לנזירותו מגלח לחלוטו וישב מחוץ לאהלו ז׳ ימים וביום הז׳ מגלח [פעם] ב׳ ובח׳ מביא קרבנותיו בו ביום ואוכל בקדשים מיד. והאי דקאמר לאחר ח׳ ימים לאו דוקא. ומונה ל׳ יום ויום הח׳ מן המנין וביום ל״א יגלח דכיון שנטהר מצרעתו אינו מגלח אלא עד יום ל״א כשאר נזירים אע״פ שעדיין אינו שותה יין ומטמא למתים דשמא נזיר טמא היה ואותו יום ל״א שהוא יום ל״ח לנזירותו עולה לו לנזי׳ טהרה ומגלח יום ל״א שהוא ס״ח לנזירו׳ והיינו דקאמר ושותה יין ומטמא למתים לאחר ס״ז דהיינו יום ס״ח: מוחלט ספק וטמא ודאי אוכל בקדשים אחר ל״ז ימים. דמאחר שאינו מוחלט ודאי א״א לו לגלח מיד אלא מזה ג׳ וד׳ ומגלח בח׳ ומביא קרבן נזי׳ טמא ומביא צפרים לספק חלוטו: וא״א לו לגלח עד סוף ל׳ דשמא לאו מוחלט הוא. וביום ל׳ דהיינו ל״ז לנזיר׳ מגלח דכיון דיש עליו ספק צרעת מגלח ביום ל׳ כדפי׳ לעיל וביום ל״ח יביא עולת בהמה לספק נזי׳ טהרה וחטאת העוף לספק ואוכל בקדשים בו ביום. ושמא מוחלט הוא והויין הנך ב׳ תגלחות לחלוטו ולספרו ולסוף ז׳ ימים יגלח ג׳ לטומאתו. ויום ל״ח עולה לו למנין השביעי. וביום הח׳ יתחיל למנות נזיר׳ טהרה ומגלח יום ל״א והיינו דקאמר ושותה יין ומטמא למתים אחר ע״ד ימים: טמא ודאי ומוחלט ודאי. אוכל בקדשים לאחר ח׳ ימים דכיון שהוא מוחלט ודאי מגלח ביום הא׳ א) וביום הז׳ מביא נזי׳ טמא ומתחיל בו ביום למנות ל׳ יום ומגלח ביום ל״א. והיינו דקאמר שותה יין ומטמא למתים אחר מ״ד ימים: מפני מה נזיר טהור אינו כמצורע ותעלה תגלחת צרעתו לנזירותו כגון אם נחלט ביום השלמה נזירותו ונתרפא וגילח לצרעתו תעלה לו גם לנזי׳ ובמתני׳ אמרי׳ דצריך ד׳ תגלחות משום דתגלחת צרעתו לא עלתה לו לנזירותו: נזיר להעביר הוא מעביר שערו לגמרי ואינו צריך לגדלו עוד לשם מצוה: ומצורע לגדל בתגלחת ראשונה של מצורע צריך לגדל שערו כדי לגלחו שנית לאחר ימי ספרו. והואיל וחלוקים זה מזה אין עולין של זה לזה: ויעלו לו לימי ספרו שגם הוא להעביר: זה לפני זריקת דמים. גלוח מצורע דכתיב וביום השביעי יגלח ורחץ בשרו במים. וביום השמיני יקח ב׳ כבשים. וזו תגלחת נזי׳ לאחר זריקת דמים דכתיב וגילח הנזיר פתח אהל מועד ולקח את שער ראשו ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים: ותעלה לימי טומאתו. לתגלחת נזי׳ טמא: טמא לאחר ביאת מים דכתיב וגלח ראשו ביום טהרתו ביום השביעי יגלחנו. ביום טהרתו משמע אחר טהרתו, והכי דריש לה בספרי: ומצורע לפני ביאת מים דכתיב וביום השביעי יגלח את כל שערו ורחץ בשרו במים וטהר. יש בספרים לישנא אחרינא עד תנא ר׳ חייא זה לפני ביאת מים וכו׳ כדפי׳ לעיל:

א) נ״ל וביום הז׳ יגלח תגלחת שניה וביום הח׳ יביא קרבנות מצורע וחוזר ומונה ז׳ ומגלח נזירות טומאה ומתחיל כו׳.

מסורת הש״ס

א) [תוספתא פ״ה ע״ש], ב) [ויקרא יד], ג) [שם], ד) נ״ל השביעי, ה) עי׳ א״ת, ו) שייך לדף ס״א.

נוסחת הריב״ן

א) בקדשים כו ביום שיין שהביא כפרתו: ב) ומונה נזירות טהרה כו׳: ג) אומרים לו שמא כו׳ ואח״כ לנזירות כו׳ ע״ד הס״ד: ד) קרבנותיו כו׳ ומגלח נזירות: ה) תגלחת צרעתו ביום שנשלמו ימי וכו׳: ו) בשביעי שלהן: ז) ומצורע לפני ביאת מים כדכתיב וביום השביעי יגלח את כל שערו ואח״כ כתיב ורחץ את בשרו וטהר: ח) שלא תעלה לו לימי ספריו ולימי נזירותו ותעלה לו לימי חלוטו כו׳ תגלחת אחת לימי ספרו ולימי נזירות: ט) שיער בעבור גילות יום שמיני וטמא לגלח לשלשים נזירות טהרתו הס״ד: י) שמצורע בימי חלוטו: כ) ונזיר טמא לאחר ביאת מים וכן נזיר טה׳ ומצורע מגלח לפני כו׳:

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ דאי ודאי נזיר: (ב) שם אלא עכשיו מצורע לפני זריקת: (ג) שם אמר להן אם נזיר טהור: (ד) רש״י ד״ה ואם טמא כו׳ ודאי היה ביום ראשון: (ה) ד״ה טמא ודאי וכו׳ ואוכל בקדשים ביום ח׳ שמביא קרבנות וחוזר כצ״ל: (ו) ד״ה אלא תעלה וכו׳ דכבר גדל: (ז) ד״ה הכי גרסינן אמרו לו יפה אמרת שלא תעלה לו לימי ספירו ולימי נזירותו ותעלה לו לימי חלוטו וכו׳ אמרו לו תקנת הדבר שלא תעלה לו תגלחת אחת לימי ספירו ולימי נזירו: (ח) ד״ה אמר להן וכו׳ בימי חלוטו מצורע מגלח כדי לגדל:

הגהות התוספות

1. תיבות בני שנה נמחק. 2. נ״ל ולקח את. 3. נ״ל השביעי. 4. נ״ל ובכמה ספרים לא גרסינן ליה. ותיבות בעי רב דימי נמחק. 5. נ״ל תגלחת מצורע, וזה לאחר זריקת דמים, תגלחת נזיר טהור. 6. תיבות "ולפי דעתי" מיותר ונ״ל ולא מהדר. 7. נ״ל והא ודאי. 8. נ״ל אלא כתגלחת של כל נזיר טמא נמי קא מיבעיא ליה, ואע״ג דבפ׳ מיניין (דף מג.) אמרינן דבעינא תער דגמרינן לה כו׳. 9. נ״ל סוגיא.